

Az MKE nyíregyházi vándorgyűlése

Plenáris ülés

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 1976. augusztus 17—19-én Nyíregyházán rendezte meg nyolcadik vándorgyűlését, amelyen az ország minden részéből érkezett, és valamennyi könyvtártípust képviselő csaknem 500 könyvtáros vett részt. A gyűlés napirendjén a „közönségkapcsolatok” (public relations) szerepelt.

Ekler György, az MSZMP Szabolcs-Szatmár megyei Bizottságának titkára és *Kovács Dezső*, az MKE főtitkára nyitotta meg a vándorgyűlést, majd *Papp István*, a Könyvtártudományi és Módszertani Központ igazgatója tartotta meg a plenáris ülés első előadását a *közönségkapcsolat és a kapcsolatszervezés jelentőségéről*. A külföldi példák nyomán fölvette a kérdést: szükségesnek tartják-e a könyvtárosok, hogy időről időre tájékozzanak az olvasók igényeiről? A könyvtárosok könyveléséhez vagy a használók időbeosztásához kell-e igazodniuk a nyitvatartás óráinak? Meg kell-e ismertetni a tényleges és a lehetséges olvasókat a könyvtár szolgáltatásaival? Kíváncsi-e felhasználni a sajtót, a rádiót, a televíziót a könyvtár népszerűsítésére? Egybevág-e a társadalom tudatában élő könyvtári kép a korszerű könyvtár ismertetőjegyeivel, vagy legalább azokkal a szolgáltatásokkal, amelyekre már most is képesek intézményeink? Ha nem, kinek a dolga előmozdítani e kép kedvező irányú változását?

A könyvtárosok száz százalékig kielégítő választ adnának ezekre a kérdésekre. A tettek válasza mégis jócskán eltér a szavakétól. Éppen ezért a vezetőknek például nemcsak a munkatársak jellemzésekor kell elgondolkozniuk azon, hogy a könyvtárosok miképpen is bannak az olvasóval, hanem nap mint nap érzékeny füllel kell a hangnemre, a modorra, a szakmai színvonalra figyelniük s azonnal fellépniük, hogy a hibákat gyorsan kijavítsák.

Papp István óvott a formalitásoktól is. Szerinte a kapcsolatszervezési tevékenység nem korlátozódhat egy-egy rendezvényre, egy-egy propagandakampányra, néhány klub vagy önképzőkör működtetésére, az alkalmankénti megbeszélésekre stb., hanem át kell hatnia a könyvtár egészét. Minden könyvtári munkafolyamatot és szolgáltatást a közönség szempontjából kell mérlegre tenni. Csakis ezzel a módszerrel valósítható meg, hogy a *könyvtárügy* a könyvtárosok ügyéből a használók, a *társadalom ügyévé váljék*. Ezért van szükség kapcsolatszervezésre — fejezte be nagy tetszéssel fogadott előadását Papp István.

Dr. Marinovich Endre, a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság kapcsolatszervezési (public relations) munkabizottságának titkára azokról a feladatokról és formákról tájékoztatott, amelyeket a hatékony kapcsolatszervezési tevékenységnek meg kell valósítania. Az előadást — a szerző távolléte miatt — Moór Márta olvasta fel. Marinovich Endre megállapította, hogy a közönségkapcsolati tevékenység a tájékoztatás és a közvéleményformálás szintézise. E tevékenységrendszeren belül a tájékoztatásnak az a célja, hogy az intézmény iránt bizalmat keltsen, majd — a tevékenységeket értékelve — a megszerzett bizalmat fenntartsa és ápolja.

A formák közül a *belső kapcsolatok* ápolásával és a *külső kapcsolatszervezési feladatokkal* foglalkozott részletesebben, de említette azokat az aprómunkákat is, amelyeknek eszköze és módszere a telefon, a készséges felvilágosító szó, a levelezés formája és stílusa, az ügykezelés pontossága stb.

Pelejtei Tibor, a Könyvtártudományi és Módszertani Központ osztályvezető-helyettese a könyvtári public relations munka egyik első hazai kutatója előadásában a közönségkapcsolatok *tartalmi jegyeit* vizsgálta. Megállapításait olyan hazai példákkal igazolta, amelyek eligazítanak a kommunikáció különböző tartalmú és célú típusai között. Hangsúlyozta az *ösztönös* és a *tudatos* kapcsolatszervezés közötti különbségeket, és meghatározta azokat az érintkezési pontokat, amelyek a *közművelődési párt-határozat* végrehajtását is segítik.

Horváth Gabriella, a Nyíregyházi Megyei Könyvtár igazgatója a könyvtárak és a társadalmi szervezetek kapcsolatairól beszélt. Előadásának főbb gondolatait lapunk más helyén külön cikkben közöljük.

A könyvtárak közönségkapcsolataiban fontos helyet elfoglaló tömegkommunikációs intézmények — a rádió, a televízió, a sajtó — részéről felkért előadók közül *Kulcsár Katalin*, a Magyar Rádió irodalmi osztályának munkatársa elsősorban a rádió és a közművelődési könyvtárak együttes akcióját — az irodalmi vetélkedőket, a játékokat a könyvtárban műsorokat stb. — emelte ki. Hangsúlyozta, hogy a rádió könyvajánlásai, irodalmi feldolgozásai ösztönzik a hallgatókat a könyvtár igénybevételére, sőt szinte

alig van a rádióknak olyan műsora, amellyel ne kapcsolódnának a könyvtárhoz, illetve hallgatóit ne hozná közelebb a könyvhöz.

A könyvtáraknak élniük kell a sokféle lehelőséggel — mondotta Kulcsár Katalin. Elsősorban a sajátos könyvtári eszközökkel: könyvajánlásokkal, kiállításokkal kapcsolódjanak a műsorokhoz. A Rádió irodalmi osztálya készségesen részt vállal a könyvtárak különféle rendezvényeiből is. „Hívjanak — jövünk” — hangzott a zárómondat.

Bajor Nagy Ernő, a Szabad Föld kulturális rovatának vezetője először az újságíró kívánságait fogalmazta meg. Beszélt arról a gondról, hogy a könyvtárak (a budapesti nagy könyvtárak) a raktározási nehézségek miatt a sürgős megoldást igénylő feladatokban nem tudnak kellő gyorsasággal az újságírók rendelkezésére állni. Az újságírók pedig sokszor gyors segítséget kíván, azonnal kézbe adott könyvet, régi folyóiratot.

Szólt a Szabad Föld könyvtársegítő-könyvtárlétesítő akciójáról is, amely szinte kézzelfogható kapcsolatot teremt a könyvtár és az újság között.

Sylvester András, a Magyar Televízió közművelődési főosztályának vezetője a tv új, ősszel meginduló szabadegyetemi sorozatáról beszélt és kérte a könyvtárosokat, hogy mind a sorozathoz szükséges szakirodalommal, mind a sorozat hatásának vizsgálatával segítsék elő a műsor sikerét, további „évfolyamainak” indulását. (pt)

A szekciók napja

A vándorgyűlés második napján a szekciók ülészttek. A zenei könyvtárosok szekciója a hangtári gyűjtemények gyarapítási kérdéseivel foglalkozott.

Bors Jenő, a Hanglemezgyártó Vállalat igazgatója a magyarországi hanglemez-forgalom évi mintegy 25 százalékos növekedéséről, ezen belül a komolyzenei felvételek 30 százalékos előretöréséről számolt be. A lemezgyártás „hét szűk esztendeje” megszünt, az idei évtől kezdve termel a dorogi gyár. Új kibocsátású lemezeinek száma már az idén meghaladja a félszázat. Az idei újdonságok közt a reneszánsz zenét kiemelkedő színvonalon művelő együttesünk felvételei éppúgy megtalálhatók, mint a „liszteletbell magyar”-nak, Háyd-nak zongorára írt valamennyi műve. Ferencsik

János 70. születésnapjára Beethoven minden szimfóniája kapható lesz, a mester vezényletével. Teljessé vált a nyolc éve megkezdett Bartók-összkiadás. A sorozat darabjait rövidesen együtt lehet megvásárolni. A vállalat távolabbi célkitűzése, hogy a lemezekkel egy időben kiadja a felvétel szalagos-kazettás változatát is.

Sarlós László, a Zeneműkiadó Vállalat igazgatója a magyar kottakiadás rendszerét, majd a kiadványok éves statisztikai adatait ismertette. A Liszt- és a Bakfark-összkiadás nemzetközi színvonalú, komoly, tudományos igényű vállalkozás. Ezt az irántuk megnyilvánuló exportigények is bizonyítják — mondotta. Előadásának végén felhívta a figyelmet a hangtárak tevékenységében rejlő lehetőségekre, amelyek kiaknázása feltételezi a Zeneműkiadóval való együttműködést.

Az előadások iránti érdeklődést számos kérdés és hozzászólás bizonyította. A szekcióülés harmadik előadója Simon Zoltán, a Debreceni Megyei Könyvtár módszertani csoportvezetője volt, aki Hajdú-Bihar megye jobbára magyarsági szolgáltató helyeinek központilag irányított állománygyarapítási gyakorlatáról adott tájékoztatást. Az előadásban elhangzottak nyomán élénk vita alakult ki.

A műszaki könyvtáros szekció a szakkönyvtárosok képzésének időszerű kérdéseiről rendezett tájékoztatást és vitaülést. Vajda Erik, a szekció elnöke áttekintette a szakkönyvtáros-képzés múltját, problémáit, utalt a folyamatban levő változásokra — a szaktanfolyamot végzetek új államvizsga-rendszerére, a tanfolyamok további működésére —, és kitért a főiskolai és az egyetemi könyvtárosképzésnek a szakkönyvtárügyet érintő problémáira is.

Ezt követően Futala Tibor, a Kulturális Minisztérium tanácsosa részletesen ismertette a könyvtárosképző szaktanfolyamokon és a tanítóképző intézetek könyvtárosnépművelő szakán végzetek államvizsgájáról készülő rendelkezést.

A vitában elhangzottak alapján a jelenlevők felhatalmazták a szekció vezetőségét, hogy az egyesület elnöksége révén tegyen ajánlásokat, amelyeknek lényege a következő: mielőbb és sürgősen szabályozni kell az államvizsgára történő jelentkezés módját, feltételeit, s gondoskodni a jelentkezések begyűjtéséről; az illetékes szervek határozzák meg az összegyűjtött jelentkezések „besorolásának” ismérveit, tájékoztatásuk a jelentkezőköt a szakdolgozatírásról, az államvizsga időpontjáról; a felkészülés segítésére a képző intézmények és a hálózati szaktanfolyamok további tevékenységére szükség van, de tantervüket úgy kell kialakítani, hogy azok megfeleljenek az államvizsga követelményeinek; mivel a tanfolyamok és az államvizsga bevezetése nem oldja meg a szakkönyvtáros-képzés gondját, mielőbb intézkedéseket kell tenni a szakkönyvtárosok főiskolai képzésének megoldására.

A gyermekkönyvtáros szekció tanácskozásának témája az Úttörőszövetség és a Gyermekkönyv Hetek kapcsolatának elemzése. Trencsényi László, az Úttörőszövetség Országos Elnökségének kulturális szakbizottsági titkára a kapcsolatok eddigi eredményeit, problémáit, valamint az együttműködés fejlesztésének lehetőségeit ismertette. Ezt követően Vargha Balázs, a KMK munkatársa azokról az eszközökről és módszerekről szolt, amelyeknek alkalmazásával a gyermekkönyvtárak elősegíthetik az Úttörőszövetség céljainak megvalósítását. Az előadásokat élénk vita követte.

Az ifjúsági könyvtáros szekció a KISZ és az ifjúsági könyvtárak kapcsolatának kérdését tárgyalta meg. Gábor László, a KISZ budapesti bizottságának helyettes osztályvezetője ismertette a KISZ feladatait és megjelölte azokat a főbb területeket, ahol az együttműködésre számos, ma még kiaknázatlan lehetőség nyílik. Komoróczy Alajosné (Debrecen) a szakmunkástanulók könyvtári ellátásának javítására tett javaslatot, Lengyel Józsefné (Szolnok) tapasztalati adatokkal egészítette ki Gábor László előadását, Havas Katalin (KMK) a könyvtárakban működő ifjúsági klubok munkájáról, feladatairól számolt be. A vitában felszólalók között Kajdi Zsuzsa a KISZ és a könyvtárak együttműködésének Szabolcs-Szatmár megyei helyzetéről adott áttekintést.

Örvendetes eseménye volt a szekciók napjának, hogy az idén alakult olvasáskutatási és -pedagógiai bizottság is ülést tartott, amelyen Maruszkai József (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár) „Az olvasáskutatás szemléleti és módszertani problémái” című előadását hallgatták és vitatták meg a résztvevők.

A vándorgyűlés szakmai programját jól szervezett könyvtárlátogatások egészítették ki, illetve a kulturális program keretében a résztvevők városnézésen, színházi előadáson, a harmadik napon pedig a megye nevezetességeit bemutató, jól sikerült kiránduláson vettek részt. (K. D.)